

Termer för matematikundervisning

SVENSKA – KROATISKA

Skolverket

Innehåll

Aritmetik

Tal och talsorter	4
Aritmetik	5
Addition och subtraktion	6
Multiplikation	7
Division	8
Bråk	9
Procent	10
Pengar	11

Algebra

Algebra	12
Koordinatsystem och funktioner	13

Statistik

Statistik	14
Diagram	15

Sannolikhet

Sannolikhet	16
Kombinatorik	17

Geometri

Skala och avbildning	18
Mätning	19
Tid	20
Geometri	21
Geometri: polygoner	22
Geometri: vinklar & trianglar	23
Geometri: cirklar	24
Geometri: kroppar	25

Problemlösning

Problemlösning	26
----------------------	----

Matematiska verktyg

Matematiska redskap	27
Programmering	28

Termer för matematikundervisning

Tal och talsorter		
tal	broj	
nummer	broj	t.ex. könummer, telefonnummer
ordningstal	redni broj	första, andra, tredje ...
siffror	brojka, znamenka	en symbol som används för att representera tal 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
romerska siffror	rimski brojevi	I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, L, C, D, M
naturliga tal	prirodni brojevi	(0), 1, 2, 3, 4 ...
rationella tal	racionalni brojevi	alla tal som kan skrivas i bråkform
reella tal	realni brojevi	alla tal på den kontinuerliga tallinjen, inklusive irrationella tal som π och $\sqrt{2}$
hela tal, heltal	cijeli brojevi	1, 2, 3, 4 ...
positiva tal	pozitivni brojevi	
negativa tal	negativni brojevi	
tal i bråkform	razlomci	t.ex. $\frac{1}{2}$ och $\frac{7}{12}$
positionssystemet	pozicijski brojeveni sustav	en siffras platsvärde är det värde den får av sin position, t.ex. ental eller tiotal
platsvärde	pozicijska vrijednost brojke	
ental	jedinice	385
tiotal	desetice	385
hundratal	stotice	385
tusental	tisućice	2 385
decimaltal	decimalni brojevi	t.ex. 0,5 och 56,83
decimalkomma	decimalni zarez	decimaler avskiljs med ett kommatecken: 56, 83
tiondelar	deseti dijelovi	56, 83
hundredelar	stoti dijelovi	56, 83
jämna tal	parni brojevi	2, 4, 6, 8 ...
udda tal	neparni brojevi	1, 3, 5, 7 ...
primtal	prosti brojevi	tal som är delbara endast med sig själva och 1
tiokamrater	brojčani skup za deset (zbroj je deset)	1 + 9; 2 + 8; 3 + 7; 4 + 6; 5 + 5
ett godtyckligt tal	jedan proizvoljan broj	ett godtyckligt tal är ett tal vilket som helst
kvadratroten	kvadratni korijen	$\sqrt{4} = 2$ eftersom $2 \cdot 2 = 4$

Termer för matematikundervisning

Aritmetik		
aritmetik	aritmetika	räkning med tal och de fyra räknesätten
räkna ut	izračunati	finna en lösning
uppräknig	nabrajanje	en, två, tre ...
nedräkning	odbrojavanje	tio, nio, åtta, sju, sex, fem, fyra, tre, två, ett
beräkna	obračunati, računati	få fram ett numeriskt svar
uppställning	algoritam	använda en given algoritm för beräkning
antal	broj, količina	hur många
stycken	komada	t.ex. hur många bollar? Svar: 5 stycken
andel	dio, udio, udjel	hur stor del av helheten
helhet	cijelina	helhet delar
delar	dijelovi	
avrundning	zaokruživanje	att ange ett tal med mindre noggrannhet
avrunda uppåt	zaokruži na veći broj	tal som slutar på 5, 6, 7, 8 eller 9 avrundas uppåt
avrunda neråt	zaokruži na manji broj	tal som slutar på 1, 2, 3 eller 4 avrundas nedåt
ungefär	otprilike	t.ex. talet π är ungefär 3, 14
ungefär lika med	otprilike jednako sa	$\pi \approx 3, 14$
rimlig	vjerojatan, moguć	när något är troligt
uppskattning	procjena	en kvalificerad gissning
överslagsräkning	procijeniti, procjena	en beräkning som ger ett ungefärligt svar
likhet	jednakost	t.ex. $10 = 5 + 5$ och $2 + 3 = 3 + 2$
likhetstecken	znak jednakosti	=
större än	veći nego	$80 > 75$
mindre än	manji nego	$75 < 80$
inte lika med	nije jednak sa, različit od	\neq
prioriteringsregler	redosljed operacija	anger i vilken ordning operationer utförs
parentes	zagrada	$(24 + 3) \cdot 12$
klammer	vitičasta zagrada	$\{...\}$
kommutativa lagen	komutativnost	t.ex. $2 + 3 = 3 + 2$ och $2 \cdot 3 = 3 \cdot 2$
distributiva lagen	distributivnost	t.ex. $4(10 + 9) = 4 \cdot 10 + 4 \cdot 9$

Termer för matematikundervisning

Addition och subtraktion		
addition	zbrajanje	plustecken $5 + 3 = 8$
term	pribojnik, sumand	
summa	zbroj	
plustecken	znak za plus	
addera	zbrajati, zbrojiti	addera 5 och 3
plus	plus, više	5 plus 3
lägga till, lägga ihop	dodati, pribrojiti	
sammanlagt	ukupno	när alla termer har adderats
tillsammans	zajedno	
båda	oba	två stycken
ytterligare	dodatni, još više	lägga till mer
öka	povećati	göra större, göra så att det blir fler
<hr/>		
subtraktion	oduzimanje	minustecken $8 - 3 = 5$
term	umanjenik, umanjitelj	
differens, skillnad	razlika, diferencija	
minustecken	znak za minus	
subtrahera	oduzimati, oduzeti	8 subtraherat med 3 är 5 subtrahera 3 från 8 så får du 5
minus	minus, manje	8 minus 3 är like med 5
jämför	usporedi	jämför 8 och 3, skillnaden är 5
ta bort, dra ifrån	oduzeti, oduzmi	ta bort 3 från 8 så får du 5 kvar
minska	smanjiti, umanjiti	göra mindre, göra så att det blir färre
fattas, saknas	nedostajati	
växla	promijeniti, razmijeniti	växling av talsorter vid beräkning, t.ex. växla tiotal till ental, eller ental till tiondelar
uppställning i en algoritm	postavljanje algoritma	$\begin{array}{r} 1 \\ 257 \\ + 328 \\ \hline 585 \end{array}$ $\begin{array}{r} 10 \\ 257 \\ - 128 \\ \hline 129 \end{array}$
minnessiffra	broj za pamćenje	

Termer för matematikundervisning

Multiplikation		
multiplikation	množenje	$5 \cdot 3 = 15$
faktor	čimbenik, faktor	
produkt	umnožak, produkt	
gångertecken	znak za množenje	• eller ✱ eller ✕
multiplikator	množenik, prvi faktor	$5 \cdot 3 \text{ cm} = 15$ 5 är multiplikator
multiplikand	množitelj, drugi faktor	$5 \cdot 3 \text{ cm} = 15$ 3 cm är multiplikand
multiplicera	pomnožiti	5 multiplicerat med 3 är lika med 15
gång	puta	5 gånger 3 är lika med 15
dubblera	udvostručiti	multiplicera med 2
trefaldiga	utrostručiti, pomnožiti sa 3	multiplicera med 3
multipel	višekratnik	15 är en multipel av 3 och 15 är en multipel av 5
multiplikationstabell	tablica množenja	multiplar av ett visst tal
upprepad addition	ponovljeno zbrajanje	$5 \cdot 3 = 5 + 5 + 5$
uppställning i en algoritm	postavljanje/ispisivanje algoritma	$\begin{array}{r} 13 \\ \cdot 8 \quad 2 \\ \hline 104 \end{array}$
minnessiffra	znamenka koja se pamti	

Termer för matematikundervisning

Division		
division	dijeljenje, divizija	$\frac{18}{2} = 9$ $\frac{\text{täljare}}{\text{nämnare}} = \text{kvot}$ $18/2 = 9$
täljare, dividend	brojnik, djeljenik	
nämnare, divisor	nazivnik, djelitelj	
kvot	količnik, kvocijent	
divisionstecken	znak za dijeljenje	— eller / eller ÷ eller :
kvot	omjer, razmjer, proporcija	kvoten anger det proportionella förhållandet mellan täljare och nämnare (kallas även ratio)
dela med	podijeliti sa	18 delat med 2 är lika med 9
dela i	podijeliti na	18 delat i 2 är lika med 9
delningsdivision, dela lika	partitivno dijeljenje	18 delat i 2 lika delar 18 genom 2 är lika med 9
inhållsdivision	mjerno dijeljenje	hur många gånger går 2 i 18?
rest	ostatak	$23/2 = 11$ rest 1
delbar	djeljiv	18 är delbart med 2, 3 och 9 23 är inte delbart med 2
största gemensamma delare (SGM)	najveći zajednički djelitelj	9 är största gemensamma delare till 18 och 27, kallas även största gemensamma faktor
faktorisera	faktorirati, podijeliti na faktore	dela upp i faktorer: $18 = 2 \cdot 9$
primtalsuppdelning	faktorirati sa prostim brojevima	dela upp i primtalsfaktorer: $18 = 2 \cdot 3 \cdot 3$
kort division	skraćeno dijeljenje	$\begin{array}{r} 1 \\ 78 \\ \hline 2 \\ \hline \end{array} = 39$
liggande stolen	pismeno dijeljenje, postupno dijeljenje	$\begin{array}{r} 53,5 \\ 856,0 \quad \overline{)16} \\ -80 \\ \hline 56 \\ -48 \\ \hline 80 \\ -80 \\ \hline 0 \end{array}$

Termer för matematikundervisning

Bråk		
bråk	razlomak	bråkstreck \rightarrow $\frac{4}{5}$ $\frac{\text{täljare}}{\text{nämnare}}$
täljare	brojnik	
nämnare	nazivnik	
bråkstreck	razlomačka crta	
del av helhet	dio cjeline	en del av cirkeln är färglagd:
del av antal	dio količine	4 är en tredjedel av 12
kvot	količnik, kvocijent	kvoten anger det proportionella förhållandet mellan täljare och nämnare (kallas även ratio)
stambråk	jedinični razlomak	bråk med 1 i täljaren, t.ex. $\frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{2}$
hel	cijel, čitav	$1 = \frac{1}{1}$
halv	pola	$\frac{1}{2}$
tredjedelar	trećine	$\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{3}{3}$
fjärdedelar	četvrtine	$\frac{1}{4}, \frac{2}{4}, \frac{3}{4}, \frac{4}{4}$
kvart = fjärdedel	četvrtina	$\frac{1}{4}$
två åttondelar	dvije osmine	$\frac{2}{8}$
likvärdiga bråk	ekvivalentni razlomci	bråk som uttrycker samma kvot: $\frac{2}{4} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$
liknämninga bråk	razlomci sa jednakim nazivnikom	bråk med samma nämnare: $\frac{2}{8}, \frac{4}{8}, \frac{7}{8}$
minsta gemensamma nämnare (MGN)	najmanji zajednički nazivnik (NZN)	$\frac{5}{2} + \frac{1}{3}$ minsta gemensamma nämnaren är 6
blandad form	mješoviti broj	heltalsdelen skrivs separat: $\frac{12}{7} = 1\frac{5}{7}$
förkorta	skratiti	dividera täljare och nämnare med samma tal $\frac{15}{18} = \frac{15/3}{18/3} = \frac{5}{6}$
förlänga	proširiti	multiplicera täljare och nämnare med samma tal $\frac{5}{6} = \frac{5 \cdot 3}{6 \cdot 3} = \frac{15}{18}$
förenkla	pojednostaviti	förkorta bråket så mycket som möjligt
multiplikativ invers, invertera	recipročna vrijednost razlomka, inverzan razlomak	$\frac{5}{2}$ är invers till $\frac{2}{5}$ när vi inverterar $\frac{1}{2}$ får vi $\frac{2}{1}$

Termer för matematikundervisning

Procent		
procent = hundradel	postotak = stoti dio	per hundra, hundradelar, %
en hundradel	jedna stotnina, jedan stoti dio	$\frac{1}{100} = 0,01$
decimalform och procentform	decimalna oblik i postotna oblik	0,3 = 30 % 0,75 = 75 %
promille	promil (hiljaditi dio)	per tusen, tusendelar, ‰
ppm (parts per million)	ppm (milijunti dio)	miljondelar: 0,000001
procentsats	postotna stopa	
procentenhet	postotna jedinica	
procentuell förändring	postotna promjena	exempel: om priser ökar från 500 till 600 kronor sker en procentuell förändring med 20 %: $\frac{\text{delen}}{\text{det hela}} = \frac{100}{500} = 0,20 = 20 \%$
förändringsfaktor	faktor promjene	ökning med 20 % ger förändringsfaktor 1,20 minskning med 20 % ger förändringsfaktor 0,80 gammalt värde · förändringsfaktor = nytt värde
ökning	povećanje, porast	en ökning är när det blir mer
minskning	smanjenje, opadanje	en minskning är när det blir mindre
andel	udio, dio	
hälften av det hela	polovina cjeline	exempel: hälften av 100 är 50 beräknas med multiplikation: $\frac{1}{2} \cdot 100 = 50$
procentuell fördelning	postotna distribucija, postotna podjela	hur helheten är distribuerad, summeras alltid till 100 %
bruttopris	bruto cijena	pris utan avdrag
nettopris	neto cijena	pris efter avdrag
ränta	kamate	pengar som betalas till den som lånar ut pengar, räknas oftast i procent
räntesats	kamatna stopa	räntesatsen uttrycker storleken på räntan, anges oftast i procent

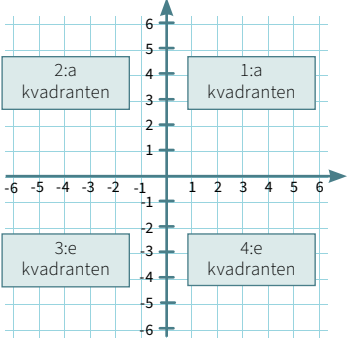
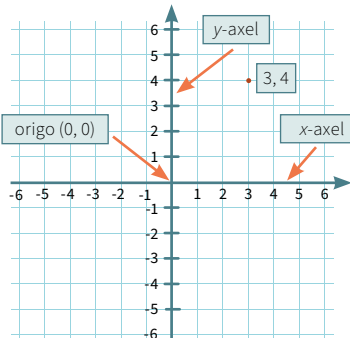
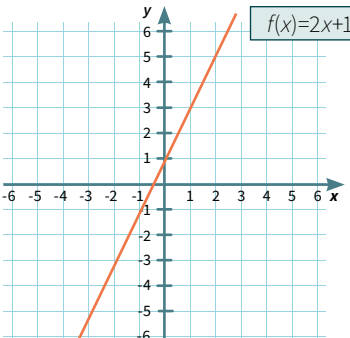
Termer för matematikundervisning

Pengar		
pengar	novac	
enkrona	kovanica od jedne krune	
tjuga	novčanica od dvadeset kruna	
sedel	novčanica	
mynt	kovanica	
växel	sitniš, kusur	
kontant	gotovina	
betala	platiti	
bankkort, kreditkort	bankovna kartica, kreditna kartica	
bankkonto	bankovni račun	
debitera	naplatiti	
avgift	pristojba	
låna	posuditi, pozajmiti	
skuld	dug	
spara	štedjeti	
handla	kupovati, trgovati	
köpa	kupiti	
sälja	prodati, prodavati	
belopp	iznos	
kvitto	priznanica	
få tillbaka	dobiti sitniš, dobiti kusur	
pris	cijena	
rea, realisation	rasprodaja, prodaja po sniženim cijenama	
rabatt	popust	
extrapris	snižena cijena	
cirkapris	približna cijena	
billig	jeftin	billig, billigare, billigast
dyr	skup	dyr, dyrare, dyrast
avrundning	zaokruživanje	
överslagsräkning	aproksimativno računanje	
öre, öresutjämning	zaokruživanje na najbližu krunu	

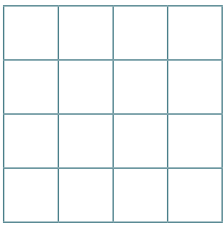
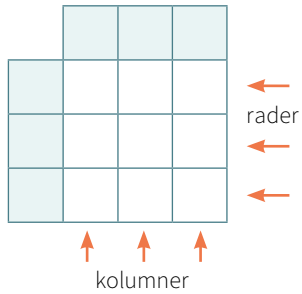
Termer för matematikundervisning

Algebra		
obekant/okänt tal	nepoznat/neznan broj	ett tal vars värde inte är känt
godtyckligt tal	proizvoljan broj	ett tal vilket som helst
variabel	varijabla	ett tal vars värde kan variera
konstant	konstanta	ett (ibland okänt) tal som inte varierar
parameter	parametar	en variabel som betraktas som konstant just nu
uttryck	izraz	
numeriskt uttryck	brojčani izraz	t.ex. $5 + 3$
variabeluttryck, algebraiskt uttryck	varijabilan izraz, algebarski izraz	t.ex. $5x + 3$ och $a^2 + b^2$
polynom	polinom	t.ex. $x^2 + 3x + 7$ och $5x^3 + 3x^2 + 7x - 1$
formel	formula	en likhet som beskriver ett samband, t.ex. formeln för rektangelns area: $A = b \cdot h$
ekvation	jednadžba	en likhet som kan innehålla en eller flera obekanta tal: $5x + 3 = 23$ och $a^2 + b^2 = 25$
vänsterled (VL), högerled (HL)	lijeva strana jednadžbe (LSJ), desna strana jednadžbe (DSJ)	uttrycken på ömse sidor om likhetstecknet
lösning, rot	rješenje, korijen	det tal som gör ekvationen till ett sant påstående: $5x + 3 = 23$ ekvationens lösning är $x = 4$
kvadreringsregeln	kvadrat binoma	$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
konjugatregeln	kvadrat razlike	$a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$
räta linjens ekvation	linearna jednadžba	en ekvation med två variabler vars lösningar ligger på en rät linje i ett koordinatsystem k-form: $y = kx + m$ standardform: $ax + by = c$ allmän form: $ax + by + c = 0$
mönster	muštra, model, šablon	
talföljd	brojevni niz	t.ex. 2, 4, 6 ... eller 1, 4, 9, 16 ...
upprepande mönster	ponavljajući niz	t.ex. 1, 2, 3, 1, 2, 3 ... eller a, b, c, b, a, b, c, b ...
växande mönster	rastući niz	t.ex. 8, 13, 18, 23 ... är ett växande mönster som kan beskrivas av uttrycket $5n + 3$
figurnummer (n)	broj figure, broj za figuru (n)	bokstaven n används ofta för att beteckna figurnumret i ett mönsteruttryck, n är valt för att figurnumret alltid är ett naturligt tal

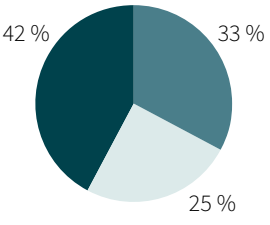
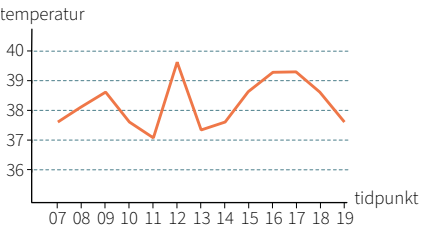
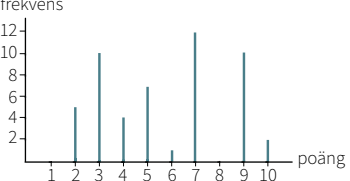
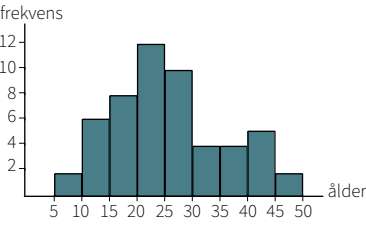
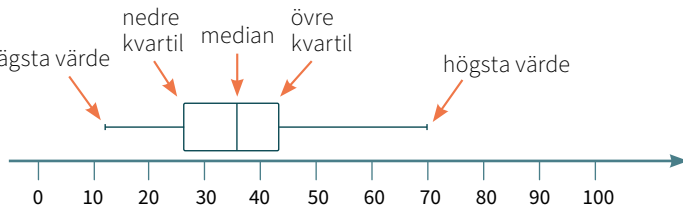
Termer för matematikundervisning

Koordinatsystem och funktioner		
koordinatsystem	koordinatni sustav	
kvadranter	kvadranti	
x-axel	x-os (os apscisa)	
y-axel	y-os (os ordinate)	
origo, nollpunkt	koordinatno ishodište, origo	
koordinater, talpar	koordinate, uređeni par realnih brojeva (x, y)	en punkt i koordinatsystemet anges som ett talpar: $(x\text{-värdet}, y\text{-värdet})$
funktion	funkcija	en funktion beskriver ett samband
rätlinjig funktion	linearna funkcija	t.ex. $f(x) = 2x + 1$, skrivs även: $y = 2x + 1$
funktionens graf	graf funkcije	
rät linje	pravac	
skärningspunkt med y-axeln	sjecište sa osi y, presjecište pravca sa y-osi	
lutning	nagib, gradijent	linjens lutning i relation till x-axeln
riktningskoefficient, lutningskoefficient	koeficijent smjera, koeficijent nagiba pravca	anger linjens lutning, i linjen $y = kx + m$ är k riktningsskoefficienten
proportionalitet	proporcionalnost, razmjernost	en funktion vars graf är en rät linje som går genom origo, t.ex. $f(x) = 3x$

Termer för matematikundervisning

Statistik		
statistik	statistika	samla in, bearbeta, beskriva och dra slutsatser av data
diagram	dijagram, grafikon	grafisk illustration av ett datamaterial, t.ex. cirkeldiagram, stapeldiagram, linjediagram
lägesmått	mjere središnje (centralne) tendencije	centralmått, ett genomsnittligt värde
typvärde	mod	det värde som förekommer flest gånger
median	medijan	det mittersta värdet, t.ex. 1, 2, 2, 4, 6, 9, 11 om två värden finns i mitten är medianen det som ligger mitt emellan dessa två
medelvärde, medeltal, genomsnitt	srednja vrijednost, prosjek	$\frac{\text{summan av alla värden}}{\text{antal värden}} = \frac{1 + 2 + 2 + 4 + 6 + 9 + 11}{7} = \frac{35}{7} = 5$
spridning	raspršenost, raspon vrijednosti, disperzija	variation i datamaterialet
spridningsmått	mjera raspršenosti	t.ex. variationsbredd, standardavvikelse
variationsbredd	raspon varijacije	differensen mellan det största och det minsta värdet i ett datamaterial
kvartiler	kvartili	nedre kvartilen är medelvärdet för undre halvan av datamaterialet, övre kvartilen är medelvärdet för den övre halvan av datamaterialet
rutnät	kvadratna mreža	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>rutnät</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>tabell</p> </div> </div>
tabell	tablica	
rad	redak, red	
kolumn	stupac	
skalor	ljestvice, skale	
nominalskala	nominalna ljestvica	kvalitativa värden, t.ex. färger
ordinalskala	ordinalna ljestvica, redoslijedna ljestvica	värden med en inbördes ordning, t.ex. A-B-C... eller bra-bättre-bäst eller rangordna från 1 till 10
intervallskala	intervalna ljestvica	en intervallskala är en numerisk ordinalskala, t.ex. temperatur, där det är lika långt mellan varje skalstreck
kvotskala	omjerna ljestvica, odnosna ljestvica	en kvotskala är en intervallskala med en absolut nollpunkt och inga negativa värden, t.ex. längd, vikt, frekvens

Termer för matematikundervisning

Diagram		
cirkeldiagram	kružni dijagram, strukturni krug	
sektor	kružni isječak	
andel	dio	
procent	postotak	
linjediagram	linijski dijagram	<p>temperatur</p>
x-axel, y-axel	x-os, y-os	
kontinuerlig variabel	kontinuirana varijabla	
förändring	promjena	
utveckling	razvoj	
stapeldiagram	stupčasti dijagram	
frekvens	frekvencija, učestalost	
kvalitativ variabel	kvalitativna varijabla	
x-axel, y-axel	x-os, y-os	
stolpdiagram	stupčasti dijagram	<p>frekvens</p>
numerisk variabel	numerička varijabla	
x-axel, y-axel	x-os, y-os	
histogram	histogram	<p>frekvens</p>
intervall	interval	
x-axel, y-axel	x-os, y-os	
lådagram	pravokutni dijagram, kutijasti dijagram	
median	medijan	
kvartiler	kvartili	
variationsbredd	raspon varijacije	
stam-blad-diagram	S-L dijagram, stablo-list dijagram	
		stam-blad-diagram över skostorlekar: 29, 35, 35, 37, 38, 39, 39, 41, 41, 42 och 43 2 9 3 55789 4 1123

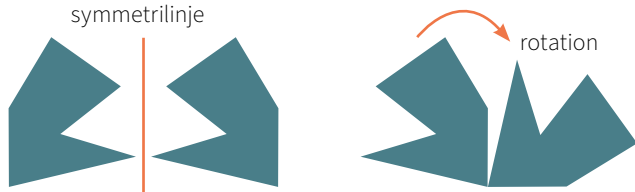
Termer för matematikundervisning

Sannolikhet		
sannolikhet	vjerojatnost	sannolikheten anges i procent, decimalform eller som ett bråk, sannolikheten för en viss händelse A betecknas $P(A)$ och utläses "P av A"
sannolikheten är ...	vjerojatnost je ...	sannolikheten att få krona när du singlar slant är: 50 % eller 0,5 eller $1/2$ eller 1 på 2
utfall	ishod	utfallsrummet utgörs av alla möjliga utfall i ett sannolikhetsförsök
utfallsrum	prostor mogućih ishoda	
slump, slumpmässig	slučaj, slučajnost, slučajan	i ett slumpförsök är varje enskilt utfall inte möjligt att förutsäga även om utfallsrummet är känt
slumpförsök	slučajni događaj	
slumptal	slučajni broj	
singla slant	bacanje novčića	kasta ett mynt för att slumpmässigt få krona eller klave
frekvens	frekvencija, učestalost	en frekvenstabell visar hur många gånger varje utfall förekommer
frekvenstabell	frekvencijska tablica	
relativ frekvens	relativna frekvencija	frekvensen delat med antal observationer
avprickning	bilježenje crticama	när en markering görs för varje utfall
träddiagram	dijagram stabla	<p>diagram som med hjälp av förgreningar visar olika utfall och deras sannolikheter</p>
multiplikationsprincipen	princip množenja, zakon multiplikacije	sannolikheten för ett slutresultat av flera på varandra följande försök fås genom att sannolikheterna för varje delutfall multipliceras, vilket illustreras på en gren i träddiagrammet
fördelning	distribucija, razdioba	hur olika utfall distribueras över datamängden
likformig fördelning	jednolika distribucija	$\frac{\text{antalet utfall för en viss händelse}}{\text{utfallsrummet}}$

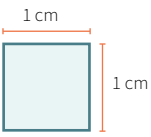
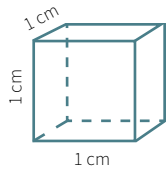
Termer för matematikundervisning

Kombinatorik		
kombinatorik	kombinatorika	kombinatorik handlar om möjligheter att välja och ordna element i en mängd
mängd	skup	en samling objekt, t.ex. en talmängd
element	element	ett objekt i en mängd, t.ex. ett tal i en talmängd
kombination	kombinacija	när två eller fler element i samma eller olika mängder kombineras
additionsprincipen	pravilo sume	ger antal möjliga kombinationer när ett element väljs från antingen en <i>eller</i> en annan mängd, t.ex. på hur många sätt du kan välja en <i>rätt</i> från en meny med 5 köttretter och 6 vegetariska retter – det finns 11 olika möjligheter: $5 + 6 = 11$
multiplikationsprincipen	pravilo produkta	ger antalet möjliga kombinationer när flera val görs i följd efter varandra och ordningen spelar roll, t.ex. på hur många sätt du kan välja en <i>kombination av förrätt och varmrätt</i> från en meny med 5 förrätter och 6 varmrätter – det finns 30 olika möjligheter: $5 \cdot 6 = 30$
permutationer	permutacije	olika sätt som det går att ordna en följd av element, t.ex. det finns 6 permutationer av en mängd av tre olika objekt – personerna A, B och C kan ställa sig i kö på 6 olika sätt: <i>ABC; ACB; BAC; BCA; CAB; CBA</i>
fakultet	faktorijel	t.ex. 3-fakultet skrivs $3! = 1 \cdot 2 \cdot 3 = 6$
<i>n</i>-fakultet	<i>n</i> -faktorijel	<i>n!</i> är produkten av de på varandra följande heltalen från 1 till <i>n</i> . $n! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot \dots \cdot n$
binomialkoefficient	binomni koeficijent	tal av formen $\frac{n!}{k!(n-k)!}$ kan även skrivas $\binom{n}{k}$ och visar på hur många sätt som <i>k</i> element kan väljas ur en mängd med <i>n</i> element, t.ex. när 3 av 8 element ska väljas ut kan det ske på 56 olika sätt: $\binom{8}{3} = \frac{8!}{3! \cdot 5!} = 56$

Termer för matematikundervisning

Skala och avbildning		
avbilda	preslikati	
naturlig storlek	prirodna veličina	
skala	mjerilo, omjer	t.ex. 1:10 000 eller 2:1 avbildningen:verkligheten
skalenlig	prema omjeru, po mjerilu	
förminska	smanjiti	när avbildningen är mindre, t.ex. 1:2
förstora	uvećati	när avbildningen är större, t.ex. 2:1
karta	karta	karta över Sverige
avstånd	udaljenost, razmak	
längd	duljina, dužina	
bredd	širina	
höjd	visina	
djup	dubina	
längdskala	mjerilo za duljinu, mjerilo za dužinu	
areaskala	mjerilo za površinu	om längdskalan är 1:3 så är areaskalan 1:9 eftersom både längd och bredd avbildas med en faktor 3 och $3 \cdot 3 = 9$
volym skala	mjerilo za obujam, mjerilo za volumen	om längdskalan är 1:3 så är volym skalan 1:27 eftersom längd, bredd och höjd avbildas med en faktor 3 och $3 \cdot 3 \cdot 3 = 27$
likformighet	sličnost	en skalenlig avbildning är likformig
kongruent	kongruentan, sukladan	två figurer är kongruenta om de är identiska i form och storlek, de kan vara roterade eller speglade
rotation, vridning	rotacija	
spegling	refleksivnost	
symmetri	simetrija, simetričnost	
symmetrilinje	os simetrije	

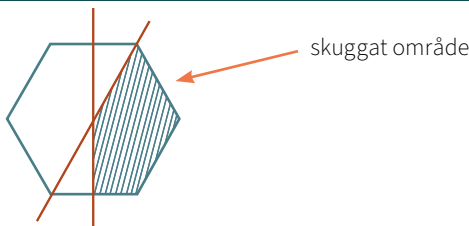
Termer för matematikundervisning

Mätning		
att mäta	mjeriti	
ett mått	mjera	
enhet	jedinica	
jämföra	usporediti	
längd	duljina, dužina	mått på avståndet mellan två punkter, första dimensionen
längdenhet	mjerna jedinica za duljinu	t.ex. mm, cm, m, km, mil, tum, fot, aln
höjd	visina	ett vertikalt längdmått uppåt
djup	dubina	ett vertikalt längdmått neråt
bredd	širina	mått på avståndet mellan två punkter, andra dimensionen i planet
area	površina	mått på en yta
areaenhet	mjera jedinica za površinu	t.ex. cm ² , m ² , km ²
enhetskvadrat	jedinični kvadrat	
kvadratcentimeter	kvadratni centimetar	
volym	obujam, volumen	mått på storleken av en kropp
volymenhet	mjerna jedinica za obujam	t.ex. mm ³ , cm ³ , m ³ och ml, cl, l
enhetskub	jedinični kvadrat	
kubikcentimeter	kubični centimetar	
liter	litra	vätskors volym mäts ofta i liter
vikt	težina	mått på hur tungt något är
viktenhet	mjerna jedinica za težinu	t.ex. g, kg, ton
balans	ravnoteža	lika mycket på båda sidor
kilogram, kilo	kilogram, kila	1 kilogram = 1000 gram

Termer för matematikundervisning

Tid		
tid	vrijeme	
sekund	sekunda	
minut	minuta	1 minut = 60 sekunder
timme	sat	1 timme = 60 minuter = 360 sekunder
dag och natt	dan i noć	
dygn	24 sata	ett dygn består av 24 timmar: en dag och en natt
vecka	tjedan	en vecka består av sju dagar: måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag, lördag, söndag
månad	mjesec	ett år är 12 månader
år	godina	ett år är 52 veckor
skottår	prijestupna godina	ett år är 365 dagar, ett skottår är 366 dagar
decennium	desetljeće	ett decennium är 10 år
sekel	stoljeće	ett sekel är 100 år
millenium, årtusende	tisućljeće	ett millennium är 1000 år
2000-talet	21. stoljeće	kan uttalas tjugohundratalet eller tvåtusentalet
klocka, ur	sat, ura	
urtavla	brojčanik, zidni sat	
visare: timvisare, minutvisare, sekundvisare	kazaljka: mala kazaljka, velika kazaljka, sekundna kazaljka	
klockan är ... fyra	sati je ... četiri sata	
... kvart över fyra	... četiri i petnaest	04:15 eller 16:15
... halv fem	... pola pet	04:30 eller 16:30
... tjugo i fem	... dvadeset do pet	04:40 eller 16:40

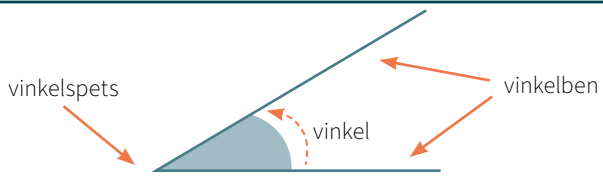
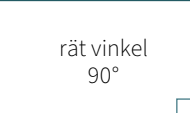

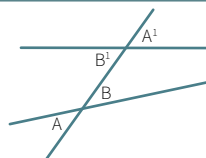
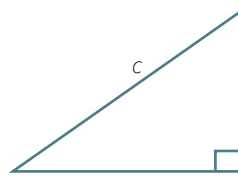
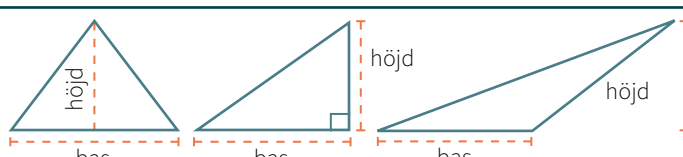
Termer för matematikundervisning

Geometri		
punkt	točka	•
rät linje	pravac, ravna crta	
kurva	krivulja	en kurva kan vara rak eller böjd
sträcka	dužina	
ändpunkt	krajnja točka, rubna točka	en sträcka har två ändpunkter
mittpunkt	polovište dužine	mittpunkten på en sträcka är precis i mitten
stråle	polupravac	
parallella linjer	paralelni pravci	parallella linjer
skärningspunkt	sjecište, zajednička točka	
vinkelräta linjer	okomiti pravci	vinkelräta linjer
mittpunktsnormal	normala u središnjoj točki dužine	
bisektris	bisektrisa	en bisektris delar en vinkel mitt itu
plan yta	ravnina	område i 2 dimensioner
rymd	prostor	område i 3 dimensioner
motstående sida	suprotna stranica	sidor som är mitt emot varandra
närliggande sida	susjedna stranica	sidor som är intill varandra
skuggat område	zasjenjeno područje	
figur	lik (geometrijski lik)	2-dimensionellt geometriskt objekt
kropp	tijelo (geometrijsko tijelo)	3-dimensionellt geometriskt objekt

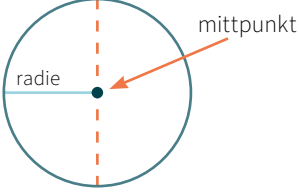
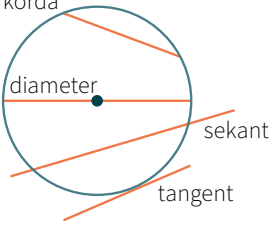

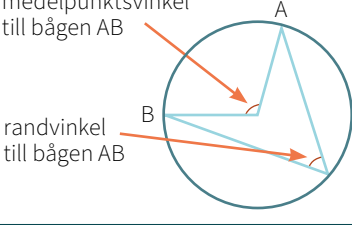
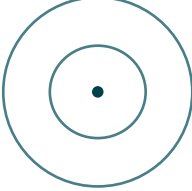
Termer för matematikundervisning

Geometri: polygoner		
polygon, månghörning	mnogokut, poligon	en figur med tre eller fler hörn
liksidig polygon, regelbunden polygon	pravilni poligon	en polygon med alla sidor lika långa och alla vinklar lika stora
omkrets (av polygon)	opseg	mått på längden runt hela figuren
hörn	vrh	
sida (i en polygon)	stranica	
diagonal	dijagonala	
triangel	trokut	figur med tre hörn och tre sidor
fyrhörning	četverokut	figur med fyra hörn och fyra sidor
parallelltrapets	trapez	fyrhörning med minst två parallella sidor
parallelogram	paralelogram	fyrhörning med motstående sidor parallella
rektangel	pravokutnik	fyrhörning med fyra räta vinklar
kvadrat	kvadrat	rektangel med alla sidor lika långa
romb	romb	fyrhörning med motstående sidor parallella och lika långa
femhörning, pentagon	peterokut, pentagon	
sexhörning, hexagon	šesterokut, heksagon	

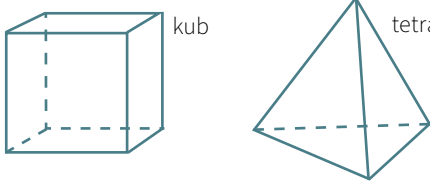
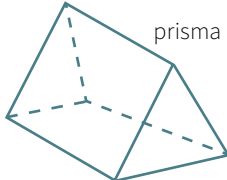
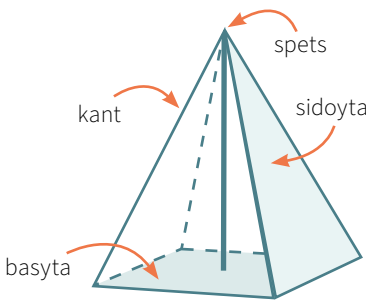
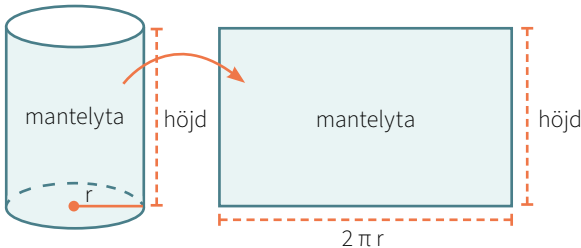
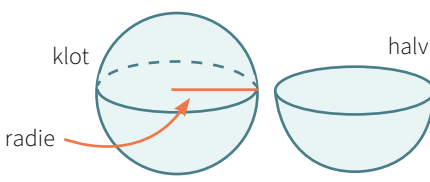

Termer för matematikundervisning

Geometri: vinklar och trianglar		
vinkel	kut	
vinkelben	kraci kuta	
vinkelspets	vrh kuta	
grader	stupnjevi	360 grader är ett helt varvs vridning, skrivs 360°
spetsig vinkel	šiljasti kut	vinkel som är mindre än 90°
rät vinkel	pravi kut	
trubbig vinkel	tupi kut	vinkel som är större än 90°
triangel	trokut	 <p>en polygon med tre sidor och tre vinklar</p>
olikosidig triangel	raznostranični trokut	alla sidor olika långa, alla vinklar olika stora
likosidig triangel	jednakostranični trokut	alla sidor lika långa, alla vinklar lika stora
likbent triangel	jednakokranični trokut	 <p>minst två sidor lika långa och två vinklar lika stora</p>
yttervinkel	vanjski kut	
alternativinklar	vršni kutovi	 <p>A och A' är yttre alternativinklar B och B' är inre alternativinklar</p>
rätvinklig triangel	pravokutni trokut	 <p>Pythagoras sats $a^2 + b^2 = c^2$ a och b är kateter, c är hypotenusan</p>
katet	kateta	
hypotenusan	hipotenuza	
Pythagoras sats	Pitagorin poučak, Pitagorin teorem	
höjd	visina	
bas	baza, osnovica	

Termer för matematikundervisning

Geometri: cirklar		
cirkel	krug	cirkel
mittpunkt, medelpunkt	središte	
radie	polumjer, radijus	
rand	kružnica	
omkrets (av cirkel)	opseg	längden på cirkelns rand
cirkelbåge	kružni luk	en del av cirkelns rand
cirkelområdets area	površina kruga	arean på området inuti cirkeln
pi	pi	förhållandet mellan cirkelns omkrets och diameter: omkrets/diameter = $\pi \approx 3,14$
diameter	promjer	
korda	tetiva	
sekant	sekanta	
tangent	tangenta	
tangeringspunkt	diralište izmedju kruga i tangente	den punkt som är gemensam för cirkelns rand och tangenten
halvcirkel	polukrug	
kvartscirkel	čtvrtina kruga	
cirkelsegment	kružni odsječak	
cirkelsektor	kružni isječak	en del av en cirkel som begränsas av två radier och en cirkelbåge, t.ex. halvcirkel och kvartscirkel
medelpunktsvinkel	središnji kut kruga	
randvinkel	obodni kut kružnice	
koncentriska cirklar	koncentrične kružnice	 <p>koncentriska cirklar har samma mittpunkt</p>

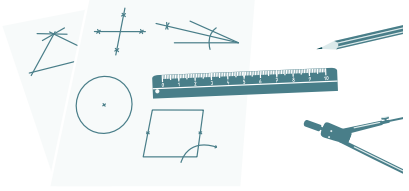

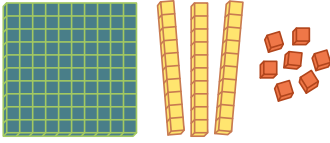
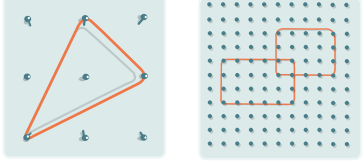

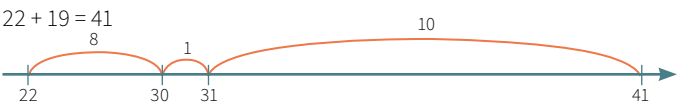
Termer för matematikundervisning

Geometri: kroppar		
kropp	geometrijsko tijelo	ett geometriskt område i 3 dimensioner
rätblock	kvadar	
kub	kocka	
tetraeder	tetraedar	
prisma	prizma	
pyramid	piramida	
sidoyta (sida)	pobočka, pobočna strana tijela	
basyta	baza	
spets (topp)	vrh	
kant, sidokant	brid, pobočni brid	
cylinder	valjak	
mantelyta	plášť	
klot, sfär	kugla, sfera	
halvklot	polukugla, polusfera	
kon	stožac	

Termer för matematikundervisning

Problemlösning		
problemlösning	rješavanje problema	processen när ett problem ska lösas
lösning	rješenje	det svar eller resultat som löser problemet
fullständig lösning	potpuno rješenje	en fullständig lösning innehåller all information som behövs för att förstå lösningen
specifik lösning	posebno rješenje, specifično rješenje	en specifik lösning löser ett specialfall av problemet, ofta en numerisk lösning
generell lösning	opće rješenje	en generell lösning anger hur problemet kan lösas på ett generellt plan, ofta i form av en algebraisk lösning
olöslig	nerješiv	när problemet inte har någon lösning
strategier	strategije	sätt att angripa ett problem
gissa och prova	pokušaj i pogreška	
arbeta baklänges	rješavati od kraja	när problemet nystas upp bakifrån
skissa	skicirati	rita som stöd i problemlösningprocessen
gör en tabell	napravi jednu tablicu	
skriv en ekvation	napiši jednu jednadžbu	
leta efter mönster	pronaći pravila, prepoznati strukture	en problemlösningstrategi är att söka efter mönster, regelbundenheter och strukturer
samband	veza, korelacija	matematik handlar ofta om att söka samband
koppla ihop	povezati	
diskutera	raspravljati, diskutirati	
arbeta parvis	raditi u paru	
representationer	reprezentacije	synliga uttryck för eller beskrivningar av abstrakta matematiska objekt och samband
uttrycksformer	reprezentativni oblici	t.ex. verbalt, grafiskt, algebraiskt, numeriskt
konkret material	konkretan materijal	material som går att ta på och hantera med händerna
laborativa övningar	laboratorijske vježbe	undersökande aktiviteter

Termer för matematikundervisning

Matematiska redskap		
penna	olovka	
sudd (radergummi)	gumica za brisanje	
linjal	ravnalo	
passare	šestar	
gradskiva	kutomjer	
måttband	traka za mjerenje	
miniräknare	kalkulator, džepno računalo	
termometer	toplomjer, termometar	
balansvåg	vaga jednakih krakova	
tärning	kockica, kocka	
enhetskuber	jedinične kocke	
		t.ex. multilink eller centikuber
tiobasmaterial	materijal s bazom deset	
geobräde	geoploča	
tangram	tangram	
		ett tangram är en kvadrat som delas i sju olika polygoner
tallinje	brojevni pravac	
öppen tallinje, tom tallinje	neoznačeni brojevni pravac	

Termer för matematikundervisning

Programmering		
dator	računalo, kompjutor	en maskin som följer givna instruktioner för att bearbeta data
datalogiskt tänkande	računalno razmišljanje	att kunna tänka logiskt och stegvis, samt att kunna skapa, felsöka och bearbeta programkod
programmering	programiranje	att ordna instruktioner i en sekvens för att kunna utföra en bestämd procedur
program	program, aplikacija	en sekvens av instruktioner som styr en dator
stegvisa instruktioner	postupne upute	otvetydiga instruktioner i små steg
algoritm	algoritam	en detaljerad beskrivning av en procedur i form av stegvisa instruktioner
kod	kod	en algoritm som har skrivits i ett programspråk
pseudokod	pseudokod	en verbal beskrivning av en algoritm
analog programmering	programiranje bez računala	programmering utan dator, t.ex. att ge varandra stegvisa instruktioner
block-programmering	blok programiranje	programmering i visuella miljöer som använder block, t.ex. Scratch
textprogrammering	tekstualno programiranje	programmering med textbaserade programspråk, t.ex. Python och Javascript
kodning	kodiranje	att skriva instruktioner i ett visst programspråk
kör	pokreni, izvrši	order till datorn att utföra vad som står i programmet, kallas även "exekvera"
variabel	varijabla	en namngiven plats (referens) i datorns minne för att spara data (värden) i form av exempelvis tal, ord eller bilder
lista	popis, lista	en samling av sparade värden
operator	operator	en symbol som arbetar med två värden
loop	petlja	när en sekvens av instruktioner upprepas, för att visa när och hur länge sekvensen upprepas används kommandot <i>for</i> eller <i>while</i>
sats	naredba, izraz	en minsta enhet i datorspråket
villkorssats (om ... då ...)	uvjetna naredba (ako ... onda ...)	när ett villkor anges för att en instruktion ska utföras
felsökning	pretraživanje pogrešaka, debugiranje	att finna fel i programmet och rätta till dessa, kallas även att "avlusa"
modifiera	izmjeniti, preinačiti	att ändra, anpassa eller förbättra kod